

Handläggare: Hanna Markkula
Telefon: 08-508 10 133

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 110609

Äldreomsorgsinspektörernas granskning av korttidsvård för äldre

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner anmälan av äldreomsorgsinspektörernas rapport samt föreslagna åtgärder.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Stadens egna äldreomsorgsinspektörer vid Äldreförvaltningen har granskat stadens korttidsvård för äldre. Man har titta på denna verksamhet hos hälften av stadens stadsdelsnämnder, Hägersten-Liljeholmen, Kungsholmen, Norrmalm, Skärholmen, Södermalm, Älvsjö och Östermalm. Rapporten har överlämnats till stadsdelsnämnderna för kännedom och eventuella åtgärder. I Östermalms stadsdelsområde finns korttidsvård för äldre på Rio vård- och omsorgsboende. Den sammantagna bedömningen är att enheten har kunnig personal och att de boende och anhöriga är nöjda med personalens bemötande. Verksamheternas behov av förbättringsåtgärder gäller måltider, anpassade aktiviteter och dokumentation. Förvaltningen redovisar de åtgärder som planeras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Sedvanlig samverkan har skett med lokala pensionärsrådet, de fackliga organisationerna och med landstinget.

Bakgrund

Stadens egna äldreomsorgsinspektörer vid äldreförvaltningen har i uppdrag att granska stadens äldreomsorg på ett systematiskt sätt vilket omfattar såväl kommunalt drivna som entreprenaddrivna verksamheter samt verksamhet i privat regi inom ramavtal.

Temat för denna granskning är stadens korttidsvård för äldre. Inspektörerna har under december 2010 och januari 2011 tittat på denna verksamhet i hälften av stadens stadsdelsområden, Hägersten-Liljeholmen, Kungsholmen, Norrmalm, Skärholmen, Södermalm, Älvsjö och Östermalm. Rapporten har överlämnats till stadsdelsnämnden.

derna för kännedom och eventuella åtgärder.

Korttidsvård kan beviljas exempelvis som växelvård, tillfällig avlastning eller för att utreda vilka behov den äldre har. Inspektörerna har intervjuat representanter för beställarenheterna i respektive förvaltning. Av granskningen framgick bl a att man i stort sett följer stadens egna riktlinjer och att man är relativt generös med att bevilja korttidsvård för växelvård och avlastning.

Däremot är det idag ovanligt att korttidsvård behöver beviljas i väntan på permanent plats, eftersom det numera nästan alltid finns tillgängliga permanenta platser i staden.

Om insatsen beviljas efter sjukhusvistelse är det oftast för utredning av behovet, ej för rehabilitering. Sjukvårdens allt snabbare utskrivning och avskrivning av patienter får inte innebära att man vältrar över sjukvårdens ansvar för medicinsk eftervård och rehabilitering på kommunens korttidsvård. Därför står i överenskommelsen år 2002 mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad: "Kommunens ansvar att ge korttidsboende (som är en särskild boendeform) inträder när anhöriga som vårdar personer i ordinärt boende behöver avlastning. Rehabiliteringsbehov skall inte utgöra skäl för att få korttidsboende."

Inspektörerna konstaterar att antalet beslut om korttidsvård har minskat och att det främst gäller beslut där anledningen har varit någon annan än växelvård/avlösning. För Östermalms stadsdelsnämnd har antalet beslut minskat med en tredjedel sedan år 2007.

Inom Östermalm stadsdelsområde finns korttidsvård med somatisk inriktning inom Rio vård- och omsorgsboende med plats för 8-10 gäster. Inspektörerna använde vid granskningen en mall där områdena kompetens, aktiviteter/ dagligt liv, bemötande, mat och måltider samt social dokumentation bedömdes. Området kompetens har fått högst poäng, då all personal har adekvat utbildning och flerårig erfarenhet från arbetet.

Övriga områden, det vill säga aktiviteter/dagligt liv, bemötande, mat och måltider samt social dokumentation, har fått något lägre poäng. Det erbjuds dagliga aktiviteter, dock deltar inte gästerna på korttidsvården i dessa och inspektörerna bedömer att det är för få aktiviteter som är anpassade efter de boende. Bemötandet anses som korrekt och oklanderligt, dock har man inte arbetat med kontaktmannaskap och inspektörerna gör bedömningen är att man inte fullt ut lever upp till ledorden hänsynsfullhet, lyhördhet och flexibilitet. Vid måltiderna är borden trevligt dukade, inspektörerna konstaterar att personalen la upp mat till de äldre fast de kan ta för sig själva och att personalen inte satt med de äldre vid måltiden. När det gäller den sociala dokumentationen fanns genomförandeplaner för mindre än hälften av de boende och de planer som fanns var av skiftande kvalitet. Den sammantagna bedömningen är att enheten har kunnig personal och att de boende och anhöriga är nöjda med personalens bemötande. Verksamheternas behov av förbättringsåtgärder gäller

måltider, anpassade aktiviteter och dokumentation.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen genomförde under hösten 2010 den senaste uppföljningen av Rio vård- och omsorgsboende och konstaterade liknade förbättringsområden som framförs i äldreomsorgsinspektörernas rapport, bland annat kring dokumentation där förbättringsarbete pågår samt aktiviteter. Förvaltningen kommer att träffa utföraren särskilt med anledning av inspektörernas granskningsrapport för en diskussion om hur man avser att arbeta med utvecklingsområdena på korttidsvårdsenheten. Områdena mat, utevistelser och bemanning kommer särskilt följa upp under sommaren med en återrapportering till nämnden i september. Uppföljning av dokumentationen sker under juni månad. Samtliga områden kommer att följas upp under hösten 2011 i samband vid den årliga uppföljningen. Nedan kommenteras de områden som har fått något lägre poäng av äldreomsorgsinspektörerna.

Rio vård- och omsorgsboende erbjuder flera olika gemensamma *aktiviteter* till de boende, ex högläsning, musikunderhållning och sittgymnastik. Veckoschema finns anslaget i entrén med digital text, samt på anslagstavlan på samtliga våningsplan. Utevistelse erbjuds varje vecka till de som vill komma ut. I rapporten framkommer det att de boende på korttidsvården inte deltar i dessa aktiviteter vilket de givetvis är välkomna att göra. Förvaltningen har, liksom inspektörerna, konstaterat att möjligheten till mer vardagsnära och individuellt anpassade aktiviteter behöver utvecklas. Förvaltningen vill lyfta fram att inflyttningar med mycket kort varsel och mycket arbete med att de boende ska få rätt medicinlistor kan vara en orsak till att individuella aktiviteter inte har prioriterats i nödvändig omfattning.

I den individuppföljning som gjordes av förvaltningen under hösten 2010 framkom att en övervägande del av de boende upplever personalens *bemötande* som bra. Detta framgår också av stadens brukarundersökning som påvisar att 91 % av de boende på Rio är nöjda med bemötandet. Inspektörerna lyfter fram detta i rapporten men noterade inga speciella ansträngningar från personalen att vara personliga eller skapa trivsel. Förvaltningen har gjort både anmälda och oanmälda besök på Rio och personalen har alltid varit trevlig, välkomnande och korrekt. När det gäller *kontaktmannaskap* håller detta på att återinföras som arbetsmodell på korttidsvården, förvaltningen kommer att följa upp implementeringen av arbetssättet i samband med uppföljningen.

Den *sociala dokumentationen* har brister, vilket även konstaterats i förvaltningens uppföljning där krav har ställts på att dokumentationen ska förbättras och få en annan struktur. Förvaltningen har även noterat att det finns genomförandeplaner som är av god kvalitet vilket påvisar att det finns kompetens att förbättra dokumentationen avsevärt. Rio har under våren arbetat aktivt med att förbättra och säkerställa den sociala dokumentationen med målsättningen att alla boende ska ha en genomförandeplan senast den 31 maj 2011. Förvaltningen kommer under juni 2011 att följa upp den sociala dokumentationen för att säkerställa att man lever upp till de krav som ställts, bland annat kring dokumentation av individuella aktiviteter.

När det gäller *måltidssituationen* så erbjuds de boende att sitta i matsalen vid måltider och fikastunder, en del väljer dock att inta sina måltider i lägenheten. Utföraren strävar efter att ordna en bra måltid efter de skiftande önskemål som förekommer och när förvaltningen har besökt verksamheten har det varit en lugn och trivsamt stämning kring maten, och som inspektörerna lyfter fram, har det varit trevligt dukat. Utföraren anger i sitt anbud att maten ska läggas upp på serveringsfat samt att personalen ska tillämpa pedagogiska måltider för att bidra till gemenskap kring måltiden. Utvecklande av måltidssituationen kommer att tas upp med entreprenören och följas upp i samband med avtalsuppföljningen.

Bilaga

Äldreomsorgsinspektörernas rapport angående korttidsvård för äldre